

תכנית לצמצום זיהום האוויר הנובע מתחבורה באזור מפרץ חיפה ותיקון החלטת ממשלה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטת ממשלה מס' 529 מיום 06.09.2015 בנושא "תכנית לאומית לצמצום זיהום אוויר והפחתת סיכונים סביבתיים באזור מפרץ חיפה" (להלן – החלטה מס' 529) ולצורך צמצום זיהום האוויר התחבורתי באזור מפרץ חיפה:

1. לעניין החלטה זו, אזור מפרץ חיפה הוא שטח הרשויות המקומיות החברות באיגוד ערים (אזור מפרץ חיפה – הגנת הסביבה), לפי צו איגוד ערים (אזור מפרץ חיפה – הגנת הסביבה), התשל"ט-1978 (להלן – איגוד ערים מפרץ חיפה), ורשויות מקומיות שהצטרפותן לאיגוד אושרה על-ידי מועצת הרשות המקומית ועל-ידי מועצת איגוד הערים עד ליום 15.05.2017;

2. הממשלה רושמת בפניה את מסמך ההבנות מיום 14.06.2017 בין מנכ"לית משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה ומנכ"ל איגוד ערים מפרץ חיפה, בנושא "אזור אוויר נקי באזור מפרץ חיפה", המצורף כנספח להחלטה זו (להלן – מסמך ההבנות). יובהר כי יישום סעיף 7(נד) למסמך ההבנות יובא לבחינת משרד המשפטים, בשים לב לחלופות אחרות ולמסגרת הנורמטיבית הראויה.

3. להטיל על המשרד להגנת הסביבה –

א. לתת סיוע כספי לעיריית חיפה, בסך של 10 מיליון ש"ח, בשנת 2017, עבור הקמת אזור מוגבל תנועה לרכבי דיזל מזהמים בחיפה, כאמור בסעיף 8א להחלטה מס' 529, בכפוף לתנאים שיקבע המשרד להגנת הסביבה.

ב. לתת סיוע כספי לאיגוד ערים מפרץ חיפה –

(1) בסך של 1 מיליון ש"ח בשנת 2017 וסך של 10 מיליון ש"ח בשנת 2018, עבור תכנון וביצוע של הרחבת אזור מוגבל התנועה האמור בסעיף קטן (א), לשטחן של רשויות מקומיות נוספות שאינן חיפה, באזור מפרץ חיפה, שיבוצע בהתאם למסמך ההבנות ובכפוף לתנאים שיקבע המשרד להגנת הסביבה.

(2) בסך של 3 מיליון ש"ח נוספים, בשנים 2017 ו-2018, עבור הרחבת פרויקט שיתוף רכב חשמלי ברשויות מקומיות נוספות באיגוד הערים, לפי העקרונות והתנאים שנקבעו בקול קורא מס' 6633 שפרסם המשרד להגנת הסביבה ביום 29 ביוני 2016. המשרד להגנת הסביבה יהיה רשאי להשתמש ביתרת תקציב לפי סעיף זה שלא תחויב עד ליום 31.3.2018, להרחבת פרויקט החלוצי האמור בסעיף 3(ג) במהלך שנת 2018.

ג. להרחיב את פרויקט החלוצי לעידוד התקנת מסנני חלקיקים בכלי רכב מונעי דיזל האמור בסעיף 8ב בהחלטה מס' 529, באזור מפרץ חיפה, בסכום של 3 מיליון ש"ח בשנים 2017 ו-2018, תוך מתן עדיפות להתקנת מסננים ברכבים

המשמשים לתחבורה ציבורית.

ד. להרחיב את פרויקט החלוץ להפחתת פליטות ממשאיות איסוף אשפה המונעות בגז טבעי, כאמור בסעיף 8g להחלטה מס' 529, בדרך של פרסום קול קורא, בסכום כולל של עד 3 מיליון ש"ח בשנת 2017, שיפרסם המשרד בנושא זה עבור סיוע לרשויות מקומיות באזור מפרץ חיפה, למעט העיר חיפה, לצורך הצטיידות ברכבי איסוף אשפה המונעים בגז טבעי, בתנאים ולפי אמות מידה שיקבע המשרד. המשרד להגנת הסביבה יהיה רשאי להשתמש ביתרת תקציב לפי סעיף זה שלא תחויב עד ליום 31.12.2017, להרחבת פרויקט החלוץ האמור בסעיף 3(ג) במהלך שנת 2018.

4. לתקן את החלטה מס' 529, כך שבמקום האמור בסעיף 15ב(2), יבוא :
"אחת לחצי שנה קלנדרית, דוח על יישום התכנית המתאר את ההתקדמות בביצועה ואת הצעדים שננקטו באותה השנה ליישומה, במשך חמש השנים הקרובות."
5. לצורך יישום החלטה זו –

- א. יקצה משרד האוצר למשרד להגנת הסביבה תקציב תוספתי בסך של 5 מיליון ש"ח בשנת 2017 ובסך של 5 מיליון בשנת 2018.
- ב. המשרד להגנת הסביבה יקצה ממקורותיו תקציב בסך של 7 מיליון ש"ח בשנת 2017 ובסך של 13 מיליון ש"ח בשנת 2018.

דברי הסבר

רקע כללי

מפרץ חיפה הוא אחד ממוקדי פליטות מזהמי האוויר בישראל, בשל ריכוז גדול של מפעלי תעשייה בסמוך לריכוזי אוכלוסייה, עומסי תחבורה, פעילות הנמל, מקורות נוספים של פליטת מזהמים ובשל נתוני טופוגרפיה ואקלים המקשים על פיזור המזהמים.

משנת 2009 ועד היום חלה ירידה משמעותית של יותר מ-60% בפליטת התרכובות האורגניות הנדיפות מתעשייה באזור המפרץ וזאת לאור דרישות רגולציה מחמירות בנושא והשקעות ענק מצד התעשייה לעמידה בדרישות אלו. בנוסף לעומס הפליטות מתעשייה, באזור המפרץ קיימים גם עומסי תחבורה חריגים המתאפיינים במספר גבוה של משאיות דיזל המשרתות את הנמל והמפעלים. להערכת המשרד להגנת הסביבה יותר ממחצית מתחמוצות החנקן וכשליש מהתרכובות האורגניות הנדיפות והחלקיקים הנשימים העדינים במפרץ חיפה נפלטים מתחבורה. כמו כן, בתחנות ניטור האוויר הצמודות לצירי תחבורה נמדדות חריגות מתקני איכות האוויר הקבועים בחוק. לכן, בנוסף לפעילות להפחתת זיהום האוויר מהתעשייה הממשלה נדרשת להגביר את פעילותה לצמצום הזיהום מתחבורה.

ב-6/9/2015 התקבלה החלטת הממשלה מס' 529 בנושא תכנית לאומית לצמצום זיהום אוויר וסיכונים סביבתיים באזור מפרץ חיפה (להלן – ההחלטה המקורית). ההחלטה הטילה על הממשלה שורת משימות שמטרתן העיקרית שיפור איכות האוויר במפרץ חיפה. בין הפעולות ניתן לציין קביעת דרישות סביבתיות למפעלי התעשייה והגברת הפיקוח עליהם, קביעת דרישות סביבתיות לתחנות תדלוק, הגברת השימוש בגז טבעי בתעשייה, הסטת תנועת משאיות מהעיר התחתית בחיפה למנהרות הכרמל, הגדלת הידע באמצעות תמיכה במחקרים וסקרים סביבתיים ואפידמיולוגים, וכן צעדים נוספים לצמצום זיהום האוויר מתחבורה, אותם מוצע להרחיב בהצעת החלטה זו, כמפורט להלן.

כעת מוצע כאמור לאשר הצעת החלטה נוספת, ובה להרחיב את הפעולות לצמצום זיהום אוויר מן התחבורה הן מבחינה גיאוגרפית, כך שיינתן דגש לרשויות הסובבות את העיר חיפה, והן מבחינת היקף הצעדים.

בהחלטה המקורית נקבע כי אזור מפרץ חיפה הינו שטח הרשויות המקומיות החברות באיגוד ערים (אזור מפרץ חיפה – הגנת הסביבה), לפי צו איגוד ערים (אזור מפרץ חיפה – הגנת הסביבה), התשל"ט-1978 (להלן – איגוד ערים מפרץ חיפה), וזהו שטח אזור מפרץ חיפה גם לעניין הצעת החלטה זו. עם זו, שתי רשויות מקומיות, הנמצאות בשטח אזור מפרץ חיפה (טירת הכרמל ודלית אל-כרמל) בתהליך הצטרפות מתקדם לאיגוד הערים – ההצטרפות אושרה במועצת העיר בשתי הרשויות ובמועצת איגוד הערים, וממתינה רק לאישור שר הפנים. על כן, שטחן של רשויות אלו נלקח בחשבון בהגדרה של אזור מפרץ חיפה בהצעת החלטה זו.

להלן פירוט הפעולות המוצעות:

1. **ביצוע "אזור אוויר נקי" בחיפה** – בהחלטה המקורית אימצה הממשלה מסמך הבנות שסוכם בין המשרד להגנת הסביבה, משרד התחבורה ועיריית חיפה, המפרט את הצעדים הנדרשים ואת חלוקת האחריות לצורך קידום הקמתו של אזור אוויר נקי ראשון בישראל בעיר חיפה. לאזור זה לא יורשו להיכנס רכבי דיזל מזהמים אלא אם התקינו מסנן חלקיקים. רכב מזהם לעניין זה הוא כל רכב דיזל, למעט רכב דיזל נוסעים-פרטי, בתקן יורו 3 ומטה. מכיוון שתקן היורו אינו מצוין ברישיון הרכב, להלן פירוט הקריטריונים לבחינת רכב מזהם לפי שנות הרישום וסוג הרכב:

סוג רכב (כפי שמופיע ברישיון הרכב)	עד שנת רישום הרכב ברשות הרישוי (כולל) ¹ , כפי שמופיע ברישיון הרכב
M1 - רכב להסעת נוסעים אשר מוגדר ברישיון הרכב כמונית	2004
N1 – רכב משא עד 3.5 טון	2006
N2 – רכב משא במשקל כולל של 3.5 – 12 טון N3 - רכב משא במשקל כולל מעל 12 טון M2 - רכב להסעת יותר מ-9 נוסעים במשקל כולל הקטן מ-5 טון M3 - להסעת יותר מ-9 נוסעים במשקל כולל הגדול מ-5 טון	2005

תהליך התכנון והחקיקה להפעלת האזור מסתיים בימים אלו, ועל-מנת לעבור לשלב ביצוע (כגון הצבת תמרורים, פיקוח ואכיפה, הסברה) נדרש תקציב נוסף של כ-11 מיליון ש"ח לשנת 2017. מתוכם מוצע שהממשלה תקצה 10 מלש"ח (90%) אשר יתווספו ל-1.1 מיליון ש"ח (10%) שיתוקצבו על-ידי העיריה. יישומו של אזור האוויר הנקי בעיר חיפה צפוי להפחית ב-23% את פליטות החלקיקים מתחבורה, לצמצם את מפגעי הרעש וזיהום האוויר, לשפר את תדמית העיר ואיכות חיי התושבים, והצלחתו תפתח את הדרך לקביעה של הסדרים דומים בערים מזוהמות נוספות בישראל.

2. **הרחבת אזור האוויר הנקי לשטחן של רשויות נוספות באזור מפרץ חיפה** –

א. **תכנון** – בשנת 2017 מוצע להתחיל בהליכי תכנון להרחבת גבולות אזור האוויר הנקי כך שיחול באזורים נוספים באזור מפרץ חיפה. הרחבת השטח של מגבלות התנועה ממרכז המטרופולין לערי הלוויין נהוגה גם במטרופולינים רבים באירופה והוכיחה עצמה כיעילה. תחום השטח המדויק בו תחול הרחבת אזור האוויר הנקי ייקבע במסגרת תכנית רב-שנתית לניהול ולהסדרה של התחבורה לצורך צמצום זיהום האוויר, שתוכן לפי סעיף 77א לפקודת התעבורה על ידי איגוד ערים מפרץ חיפה, בתיאום עם משרדי התחבורה והגנת הסביבה והרשויות המקומיות ביזור. לצורך הליכי התכנון נדרש תקציב של 2 מיליון ש"ח לשנת 2017. מתוכם מוצע שהממשלה תקצה 1 מיליון ש"ח. במקביל הרשויות המקומיות באזור יידרשו להקצות יחד 1 מיליון ש"ח נוספים.

מוצע כי הממשלה תרשום בפניה מסמך הבנות בין המשרד להגנת הסביבה, משרד

¹ ברישיונות רכב בהם ישנו תאריך או מצוינת שנה בשדה "רישום מקורי", מועד זה יהיה המועד הקובע.

התחבורה ואיגוד הערים ליישום צעדים אלו. בין היתר במסמך ההבנות סוכם כי "משרדי התחבורה והגנת הסביבה יפעלו מול משרד המשפטים לצורך הסדרת האכיפה של אזור אוויר נקי באמצעות מצלמות (תיקון התוספת ה-11 לפקודת התעבורה וקביעת תקנות מתאימות על-ידי שרת המשפטים)." מובהר בהצעת ההחלטה כי יישום סעיף זה במסמך ההבנות יובא לבחינת משרד המשפטים, בשים לב, בין היתר, לחלופות אחרות ולמסגרת הנורמטיבית הראויה.

ב. **ביצוע** – מניסיון שנרכש בחו"ל עולה כי יש לתכנן את הפרויקט כך שמגבלות התנועה בערי הלוויין יכנסו לתוקף רק שנה לאחר תחילת מגבלות התנועה בעיר חיפה. מוערך כי לצורך ביצוע הפרויקט יידרש תקציב של כ-11 מיליון ש"ח לשנת 2018. מתוכם מוצע שהממשלה תקצה 10 מיליון ש"ח (90% מהתקציב הכולל). במקביל, יידרשו הרשויות המקומיות באזור יידרשו להקצות יחד תקציב בסך 1.1 מלש"ח (10%).

3. **הפחתת זיהום אוויר מרכבי דיזל ישנים** – בהחלטה המקורית הממשלה הטילה על השר להגנת הסביבה להפעיל פרויקט חלוץ לעידוד וסבסוד התקנת מסנני חלקיקים בחיפה. המטרה הייתה להקל על ציבור בעלי הרכב המזהם לעמוד בדרישות כדי שיותר להם להיכנס לאזור האוויר הנקי. רכבי הדיזל הישנים שאינם מצוידים במסננים פולטים חלקיקים שהוכחו כמסרטנים לאדם וכגורמים למגוון רחב של מחלות לב, כלי דם וריאה. לאור הרחבת שטחו של אזור האוויר הנקי, כמוצע בהצעת החלטה זו, מוצע להרחיב את הפרויקט. לצורך זה מוצע להקצות תקציב בסך 3 מיליון ש"ח בשנת 2018, אשר יאפשרו סבסוד התקנת מסננים לכ-240 כלי רכב מזהמים, תוך מתן עדיפות להתקנת מסננים ברכבים המשמשים לתחבורה ציבורית.

4. **הפעלת רכבי פינוי אשפה עירוניים בגז טבעי** – בהחלטה המקורית אישרה הממשלה מתן סיוע כספי לעיר חיפה להקמה והפעלה של צי משאיות איסוף אשפה מונע בגז טבעי. בהתאם, העיריה מזמינה 24 משאיות גז טבעי ופועלת להקים תחנת תדלוק בגז טבעי בחניון העירוני בחוף שמן. לאור הצפי להקמת תחנת תדלוק בגז טבעי מוצע לאפשר את אותו הסיוע גם לערים נוספות במפרץ, המפעילות רכבי פינוי אשפה עירוניים, גם אם מדובר בצי רכב קטנים יותר. לצורך זה מוצע להטיל על המשרד להגנת הסביבה לסייע לרשויות המקומיות באזור מפרץ חיפה ברכישה ובהפעלה של רכבי פינוי אשפה עירוניים בגז. המחיר של רכבי פינוי אשפה נע בין 200 אלף ש"ח ועד ל 900 אלף ש"ח, כתלות בסוג הרכב (מרכב דחס, מנוף, רם-סע איסוף גזם ופסולת בניה). לצורך זה מוצע להקצות 3 מלש"ח בשנת 2018 אשר יאפשרו סבסוד חלקי לכ-11 כלי רכב בהתאם לצרכי העיריות.

5. **מיזם שיתוף רכב חשמלי** – כחלק מיזומה חדשנית לצמצום זיהום אוויר מתחבורה, המשרד להגנת הסביבה תומך בהקמת מערך שיתוף רכב חשמלי אשר יוקם בין היתר בחיפה, קרית ים, קרית ביאליק ונשר. מערך שיתוף הרכב יאפשר לראשונה בישראל חדירה משמעותית של טכנולוגיית כלי הרכב החשמליים ואף שינוי בדפוסי הנסיעה היומיומית של האוכלוסייה. הפרויקט צפוי לפעול מחודש אוקטובר 2017. על-מנת להגביר את היעילות התחבורתית והסביבתית של הפרויקט מוצע לאפשר לערים נוספות באזור מפרץ חיפה להשתתף בפרויקט זה באמצעות איגוד הערים, בתנאים זהים שנקבעו ביחס לרשויות המקומיות שכבר התקשרו עם המשרד. היקף הפרויקט כיום הינו 200 כלי רכב. על בסיס ממצאי בחינה מקדימה עם הרשויות באזור עולה כי ניתן להרחיב את הפרויקט גם לשטחן ובהתאם המערך יגדל בכ-80 כלי רכב נוספים. על מנת לסבסד

פעילות זו נדרש תקציב נוסף של 3 מלש"ח לשנת 2017.

בנוסף, מוצע לתקן את ההחלטה המקורית כך שהמשרד יפרסם דוח חציוני ולא רבעוני לעניין יישום ההחלטה האמורה. דוח זה כולל פירוט לגבי יישום התכנית וההתקדמות בביצועה. בניגוד לחודשים הראשונים ליישום התכנית, בהם בוצעו צעדים רבים בלוחות זמנים קצרים, כעת מדובר ביישום של צעדים ממושכים יותר, כך שפחתה החשיבות בדוח רבעוני, וניתן להסתפק בדוח שיפורסם פעם בחצי שנה. עדכון חציוני בעת הזו מגשים את האיזון בין העבודה הרבה והמשאבים הציבוריים הנדרשים להפקת דוח באיכות גבוהה תוך בקרת איכות ונתונים מספקת, לבין האינטרס הציבורי שבסקיפות ובעדכון הציבור ביישום התכנית.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

ראה פירוט בסעיף תקציב.

תקציב

העלות התקציבית הכוללת של ההחלטה הינה 30 מיליון ש"ח, בין השנים 2017-2018, כמפורט להלן:

מקורות:

סכום (במלש"ח)		המשרד
2018	2017	
5	5	משרד האוצר
8	12	המשרד להגנת הסביבה

שימושים:

סכום (במלש"ח)		משרד מבצע	שימושים
2018	2017		
0	10	המשרד להגנת הסביבה	ביצוע אזור אוויר נקי בחיפה
10	1	המשרד להגנת הסביבה	הרחבת אזור אוויר הנקי באזור מפרץ חיפה (תכנון וביצוע)
3	0	המשרד להגנת הסביבה	הפחתת זיהום אוויר מרכבי דיזל ישנים
0	3	המשרד להגנת הסביבה	הפעלת רכבי פינוי אשפה עירוניים בגז טבעי
0	3	המשרד להגנת הסביבה	הרחבת פרויקט שיתוף הרכב החשמלי באזור מפרץ חיפה
13	17		סה"כ

עלות תקציבית כוללת (במלש"ח):	30
------------------------------	----

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין להצעה השפעה על מצבת כח האדם.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

ההצעה תואמה עם משרדי התחבורה והאוצר, והועברה להתייחסות משרדי הפנים, אנרגיה והבריאות, אשר הודיעו כי הם לא מתנגדים לה.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

1. החלטת ממשלה מס. 707 מיום 25.08.13 – תכנית לאומית להפחתה וצמצום זיהום אוויר בישראל.
2. החלטת ממשלה מס. 2452 מיום 21.10.07 – הפחתת זיהום מכלי רכב.
3. החלטת ממשלה מס. 146 מיום 28.6.2015 – קידום הסוגיה האסטרטגית "פיתוח כלכלי-אזורי" כנגזרת מהערכת המצב האסטרטגית כלכלית-חברתית לממשלה.
4. החלטת ממשלה מס. 529 מיום 06.09.2015 – תכנית לאומית לצמצום זיהום אוויר והפחתת סיכונים סביבתיים באזור מפרץ חיפה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

ראה חוות דעת מצורפת.

סיווגים

סיווג ראשי: 01 ביצועי.

תחום פעילות עיקרי: תשתיות וסביבה.

מוגש על ידי השר להגנת הסביבה

כ"א בסיון התשע"ז
15 ביוני 2017

מסמך הבנות – אזור אוויר נקי במפרץ חיפה

הצדדים למסמך הבנות זה (להלן – "הצדדים") הינם:

1. איגוד ערים (אזור מפרץ חיפה – הגנת הסביבה) (להלן – "איגוד הערים")
2. המשרד להגנת הסביבה;
3. משרד התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן – "משרד התחבורה").

הצדדים מסכימים בדלקמן:

1. בהמשך לקביעתו של אזור מוגבל תנועה לכלי רכב מזהמים בחיפה, הצדדים מעוניינים לקדם את אזור מפרץ חיפה כאזור נקי מעשן רכבי דיזל, על ידי הרחבתו של אזור מוגבל התנועה לכלי רכב מזהמים לשטח רשויות נוספות באזור מפרץ חיפה (להלן – "אזור אוויר נקי"), בתוך שנה מיום יישומו של אזור אוויר נקי בעיר חיפה.
2. הצדדים יפעלו במשותף ליישום אזור אוויר נקי בשטח הרשויות החברות באיגוד הערים מחוץ לעיר חיפה.
3. יישום אזור האוויר הנקי ייעשה בדרך שלא תפגע בתפעול השוטף של התחבורה הציבורית.
4. יוקם צוות עבודה משותף ליישום אזור אוויר נקי באזור מפרץ חיפה, בראשות נציג איגוד הערים אשר ימונה על ידי יו"ר האיגוד, נציג כל אחת מהרשויות המקומיות שאזור האוויר הנקי יוקם בשטחן, אשר ימונה ע"י מנכ"ל כל רשות, נציג המשרד להגנת הסביבה ונציג משרד התחבורה, אשר ימונו כל אחד על-ידי מנכ"ל משרדו (להלן – "הצוות").
5. הצוות יפעל ליישום אזור אוויר נקי באזור מפרץ חיפה, יתאם בין הצדדים, יבצע מעקב ובקרה על הצעדים ליישום אזור האוויר הנקי, יפעל לשחרור חסמים במימוש התכנית וישמש לישוב מחלוקות בין הצדדים. הצוות ידווח אחת לשישה חודשים למנכ"לי הצדדים על הצעדים שנקטו לפי מסמך הבנות זה ועל ההתקדמות ביישום אזור האוויר הנקי.
6. התכנית שתקודם בהתאם למסמך הבנות זה תהווה הרחבה לתוכנית אזור אוויר נקי בעיר חיפה שנמצאת בתהליכי הפעלה, בהתאם למסמך ההבנות שנחתם בין עיריית חיפה, המשרד להגנת הסביבה ומשרד התחבורה והבטיחות בדרכים ביום 26.08.15, ומצורף למסמך זה.
7. הצדדים מסכימים לפעול לפי חלוקת האחריות המקצועית המפורטת להלן –
  - א. איגוד הערים יכין תכנית רב-שנתית לניהול ולהסדרת של התחבורה בתחומו, לשם צמצום זיהום האוויר הנובע מתחבורה, בהתאם להוראות סעיף 77 לא לפקודת התעבורה (להלן – "התכנית"). התכנית תתמקד בהגבלת התנועה של רכבי דיזל מזהמים באזור מפרץ חיפה,

משרד התחבורה
ומבטחות בדרכים

איגוד ערים אזור מפרץ חיפה - הגנת הסביבה

המשרד להגנת הסביבה

- ותפרט את תחום השטח המוזיק בו יתולו ההגבלות. המאפיינים של רכב דיזל מזהם, ייקבעו בהתאם להגדרת המשרד להגנת הסביבה.
- ב. איגוד הערים יתקין חוק עור שיאפשר הפעלת סמכויות לצורך מימוש התכנית, בהתאם לסמכות שניתנה לו לפי סעיפים 77 ו-77 לפקודת התעבורה. התכנית וחוק העור יתייחסו, בין היתר, לנושאים הבאים: גבולות אזור האוויר הנקי, אופן הפיקוח והאכיפה, הסדרי תמרור ותחליף שיתוף הציבור.
- ג. איגוד הערים רשאי להתקשר עם חברה מנהלת, אשר תנהל עבורו את כל הפרויקט ליישום אזור אוויר נקי.
- ד. איגוד הערים יהיה אחראי לביצוע הליכי שיתוף ציבור לתכנית.
- ה. איגוד הערים יקים מערך אכיפה לאזור האוויר הנקי ויהיה אחראי על תפעולו.
- ו. איגוד הערים יקים קרן ייעודית ובה יופקדו ההכנסות מקנסות שייגבו בעקבות הליכי האכיפה, בהתאם להוראות סעיף 77 לפקודת התעבורה;
- ז. המשרד להגנת הסביבה יפעל לקידום מתן תמיכה כספית במטרה לתמוך התקנה של אמצעי הפחתת פליטות ברכבי דיזל מזהמים. אמות המידה יקבעו בהתאם לשיקול דעתה של ועדת התמיכות שתבחן, בין היתר, אפשרות למתן העדפה לתחבורה ציבורית ולאוכלוסייה בדירוג סוציו-אקונומי נמוך. יישומו של סעיף זה יהיה בכפוף לזמינות תקציבית ולקבלת האישורים מהגורמים המוסמכים.
- ח. המשרד להגנת הסביבה יהיה אחראי להעברת הנתונים בדבר כלי הרכב שבהם הותקנו אמצעים כאמור למשרד התחבורה ולאגוד הערים.
- ט. המשרד להגנת הסביבה ירכז את נתוני הניטור הסביבתי של מזהמי האוויר באזור האוויר הנקי וסביבו, החל משנה טרם החלת ההגבלה על כניסת הרכבים המזהמים לאזור ובמהלך היישום.
- י. משרד התחבורה, המשרד להגנת הסביבה ואיגוד הערים יבצעו התאמות במערכות המידע שלהן, כדי לאפשר זיהוי רכב מזהם בשטח על-ידי גורמי הפיקוח והאכיפה. מערכות המידע יופעלו בהתאם להוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, ולחסידי העברת מידע בין גופים.
- יא. משרד התחבורה יקבע את התמרור הנדרש לאזור מוגבל התנועה לרכב מזהם, לאחר שחמשרד להגנת הסביבה יקבע הגדרה לרכב מזהם בתקנות. עד לקביעת תמרור ייעודי כאמור, תוסדר הגבלת התנועה בחוקי העור והסדרי תנועה ובאמצעות תמרורי מלל כלליים.
- יב. משרד התחבורה יתקן את צו התעבורה (עבירות קנס) ויקבע עבירת קנס לעניין עבירה של איסור כניסה לאזור מוגבל תנועה, בכפוף לאישור משרד המשפטים.
- יג. המשרד להגנת הסביבה ומשרד התחבורה יבחנו את הצורך בתיקון חקיקת משנה נוספת, לצורך יישום אזור האוויר הנקי ובהתאם לתפקידיהם לפי מסמך חבנות זה.

משרד התחבורה
והבטיחות בדרכים

איגוד ערים אזור מפרץ חיפה - הגנת הסביבה

המשרד להגנת הסביבה

יד. משרדי התחבורה והגנת הסביבה יפעלו מול משרד המשפטים לצורך הסדרת האכיפה של אזור אוויר נקי באמצעות מצלמות (תיקון התוספת ה-11 לפקודת התעבורה וקביעת תקנות מתאימות על-ידי שרת המשפטים).

8. אין באמור לעיל בכדי להוות רשימה ממצה של מחויבויות הצדדים. הצדדים ינקטו צעדים נוספים ככל שיידרשו על מנת להביא ליישום אפקטיבי של אזור אוויר נקי בשטח הרשויות בהתאם לתכנית.

9. מחויבויות הצדדים לפי מסמך הבנות זה מותנות בהסכמות בין המשרד להגנת הסביבה לבין איגוד הערים בנוגע לתקצוב הפרויקט.

10. אין במסמך זה כדי להוות תחייבות להעברת כספים או בכדי לייתר כל אישור הנדרש לפי כל דין ליישום התבנות המפורטות בו.

על כן באנו על החתום,

מנכ"לית משרד
התחבורה והבטיחות
בדרכים

ישראל דנציגר

מנכ"ל המשרד להגנת
הסביבה

מנכ"ל איגוד ערים
(אזור מפרץ חיפה - הגנת
הסביבה)

תאריך: 17.6.14

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

מוצע לאשר תכנית לצמצום זיהום האוויר הנובע מתחבורה באזור מפרץ חיפה. מדובר בצעדים משלימים אשר מרחיבים את הצעדים שנקבעו בהחלטה מס' 529 של הממשלה, מיום 06.09.2015 (להלן – החלטה מס' 529).

ההתמקדות באזור מפרץ חיפה נובעת מייחודיות בנתונים הסביבתיים באזור זה, בשל ריבוי יחסי של מקורות פליטה נייחים מהתעשייה, נתונים על כמות גבוהה במיוחד של פליטות מזהמים אורגניים נדיפים ועומס מצטבר של פליטות מזהמים נוספים לאוויר, ולאור עיקרון הזהירות המונעת בהתחשב בנתוני תחלואה עודפת באותו אזור, כפי שפורט בהחלטה מס' 529.

הצעדים המרכיבים את התכנית, כוללים צעדים להפחתת זיהום האוויר מתחבורה באזור מפרץ חיפה, ובהם:

- **ביצוע "אזור אוויר נקי" בחיפה** – בהחלטה מס' 529 רשמה לפניה הממשלה מסמך הבנות בין המשרד להגנת הסביבה, משרד התחבורה ועיריית חיפה, אשר פירט את הצעדים הנדרשים ואת חלוקת האחריות לצורך קידום הקמתו של "אזור אוויר נקי" ראשון בישראל בעיר חיפה. באזור זה תיאסר כניסתם של כלי רכב מזהמים מוגני דיזל. תהליך התכנון והחקיקה להפעלת האזור מסתיים בימים אלו, ועל-מנת לעבור לשלב ביצוע (כגון הצבת תמרורים, פיקוח ואכיפה, הסברה) מוצע כי המשרד להגנת הסביבה ייתן סיוע כספי לעיריית חיפה, בסך של 10 מיליון ש"ח (בנוסף ל-1.1 מיליון ש"ח שתקצה העיריה).
- **הרחבת אזור האוויר הנקי לשטחן של רשויות נוספות באזור מפרץ חיפה** – מוצע כי הממשלה תרשום בפניה מסמך הבנות בין המשרד להגנת הסביבה, משרד התחבורה והבטיחות בדרכים ואיגוד ערים (אזור מפרץ חיפה – הגנת הסביבה) להרחבת אזור האוויר הנקי לשטחן של רשויות נוספות באזור מפרץ חיפה. מוצע כי המשרד להגנת הסביבה ייתן סיוע כספי לאיגוד הערים – בסך 1 מיליון ש"ח לצורך תכנון ו-10 מיליון ש"ח לביצוע.
- **הפחתת זיהום אוויר מרכבי דיזל ישנים** – מוצע להרחיב את פרויקט החלוצי לעידוד התקנת מסנני חלקיקים בכלי רכב מוגני דיזל שנקבע בהחלטה מס' 529, בסכום של 3 מיליון ש"ח בשנת 2017, תוך מתן עדיפות להתקנת מסננים ברכבים המשמשים לתחבורה ציבורית.
- **הפעלת רכבי פינוי אשפה עירוניים בגז טבעי** – מוצע להרחיב את פרויקט החלוצי להפחתת פליטות ממשאיות איסוף אשפה המונעות בגז טבעי, שנקבע בהחלטה מס' 529, בדרך של פרסום קול קורא, בסכום כולל של עד 4 מיליון ש"ח, שיפרסם המשרד בנושא זה עבור סיוע לרשויות מקומיות באזור מפרץ חיפה, למעט העיר חיפה, לצורך הצטיידות ברכבי איסוף אשפה המונעים בגז טבעי, בתנאים ולפי אמות מידה שיקבע המשרד.
- **מיזם שיתוף רכב חשמלי** – הרחבת פרויקט שמבצע המשרד להגנת הסביבה במסגרתו הוא תומך בהקמת מערך שיתוף רכב חשמלי – לרשויות נוספות באזור מפרץ חיפה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

הצעדים בתכנית המוצעת בהצעת ההחלטה עוסקים באזור מפרץ חיפה, והדבר נובע מצרכים ענייניים וייחודיים של האזור, כמפורט לעיל. חלק מהצעדים אף ינקטו בשיתוף עם איגוד ערים (אזור מפרץ חיפה – הגנת הסביבה), והדבר נובע מצרכים רלוונטיים וייחודיים אשר הפעלתם מתאפשרת, כחלק מהתכנית, באמצעות הפעלת סמכויותיו של איגוד הערים כרשות מקומית אזורית בעלת סמכויות מתאימות וייחודיות וכלי ביצוע מתאימים להפעלת הפרויקטים המוצעים בהצעת ההחלטה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הופץ לתיאום עם היועצים המשפטיים של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, משרד הבריאות, משרד האוצר, משרד האנרגיה ומשרד הפנים, וכן עם משרד המשפטים. להלן ריכוז ההתייחסויות:

א. היועצת המשפטית למשרד התחבורה והבטיחות בדרכים השיבה: "ההצעה להחלטה, כמו גם מסמך ההבנות, מתואמים עם משרדנו ואין מניעה בקידומם".

ב. הלשכה המשפטית במשרד האוצר השיבה כי אין להם הערות.

ג. משרד המשפטים העביר שורה של הערות, אשר לובנו וחלקן הוטמעו, ואין לו הערות נוספות לנוסח המוגש.

ד. הלשכה המשפטית במשרד הפנים העבירה את ההערות הבאות:

"יישום הצעת המחליטים ומסמך ההבנות המצורף להצעת המחליטים, דורש ביצוע ויישום הליכים להרחבת תחום איגוד הערים וכן לחקיקת חוקי עזר על ידי האיגוד. הליכי הרחבת איגוד הערים טרם הושלמו וטרם התקבלה החלטתו של שר הפנים לגביה. כמו כן, הליכי חקיקת חוק עזר אשר אף הוא הליך הטעון עמידה ובחינה פרטנית בהתאם לתנאים שנקבעו בחוק וחוקי העזר טרם הוכנו וטרם הוגשו. לפיכך, יש להבהיר כי יישום ההחלטה בדגש על הליכים אלו, הינו בכפוף להוראות כל דין ואין בהחלטה בכדי לגרוע מסמכותו של שר הפנים על פי הוראות הדין."

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לקבל את ההחלטה המוצעת.

בנוגע להערות משרד הפנים – ברור כי יישום ההחלטה יהיה בכפוף להוראות כל דין, וכמובן שלא יהיה בו כדי לפגוע בסמכותו של שר הפנים לפי כל דין.

חתימה

היועצת המשפטית
למשרד להגנת הסביבה
תפקיד

דלית דרור

שם

תאריך

14. 6. 17

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 529 של הממשלה מיום 06.09.2015.

תכנית לאומית לצמצום זיהום אוויר והפחתת סיכונים סביבתיים באזור
מפרץ חיפה

529.

מחליטים:

1. לאשר תכנית לאומית לצמצום זיהום אוויר ולהפחתת סיכונים סביבתיים באזור מפרץ חיפה (להלן – "התכנית" או "התכנית הלאומית"), לאור ייחודיות בנתונים הסביבתיים באזור זה, בשל ריבוי יחסי של מקורות פליטה נייחים מהתעשייה באזור מפרץ חיפה, בשל נתונים על כמות גבוהה במיוחד של פליטות מזהמים אורגניים נדיפים ועומס מצטבר של פליטות מזהמים נוספים לאוויר באזור זה, בשל כמויות גדולות של חומרים מסוכנים המאוחסנים ומשמשים באותו אזור ולאור עיקרון הזהירות המונעת בהתחשב בנתוני תחלואה עודפת, באותו אזור.

2. לאשר, לפי הצעת השר להגנת הסביבה, את החלקים בתכנית המפורטים בפרקים א' ו-ב' להחלטה זו, כעדכון לתכנית הלאומית למניעה ולצמצום של זיהום האוויר בישראל, אשר אושרה בהחלטת הממשלה מס' 707 מיום 25.08.2013, בהתאם לסעיף 5 לחוק אוויר נקי, התשס"ח-2008 (להלן – "חוק אוויר נקי").

3. לעניין החלטה זו, אזור מפרץ חיפה הינו שטח הרשויות המקומיות החברות באיגוד ערים (אזור מפרץ חיפה – הגנת הסביבה), לפי צו איגוד ערים (אזור מפרץ חיפה – הגנת הסביבה), התשל"ט-1978.

פרק א': צעדים להפחתת זיהום אוויר באזור מפרץ חיפה

4. לקבוע יעד אזורי לצמצום פליטות מזהמי אוויר מתעשייה במפרץ חיפה, כמפורט להלן:

המזהם	הפחתת הפליטה של המזהם בשנת
-------	----------------------------

מזכירות הממשלה

2018 ביחס לפליטתם בשנת 2014		
בטון לשנה	באחוזים	
1200	75%	גופרית דו חמצנית SO ₂
300	12%	תחמוצות חנקן NOx
180	50%	חלקיקים נשימים עדינים PM _{2.5}
850	48%	מזהמים אורגניים נדיפים NMVOC

5. במטרה להפחית זיהום אוויר הנובע מתעשייה וממקורות פליטה נייחים נוספים באזור מפרץ חיפה, להטיל על השר להגנת הסביבה:

א. להשלים את הליך העדכון של הדרישות הסביבתיות לפי חוק אוויר נקי למקורות הפליטה הנייחים העיקריים הפולטים תרכובות אורגניות נדיפות באזור מפרץ חיפה, כך שיחויבו לפעול בטכניקה המיטבית הזמינה לצמצום פליטות אלו.

ב. להגביר את הפיקוח על מקורות פליטה נייחים באזור מפרץ חיפה באמצעות הגדלת מספר סיורי הפיקוח, מספר בדיקות הפתע בארובות ומספר בדיקות הפתע לדליפות מרכיבי ציוד במפעלים.

ג. לדרוש מכל תחנות הדלק באזור מפרץ חיפה המנפקות בנוזן להתקין ולהפעיל עד ליום 31.12.2015 מערכות להשבת אדי דלק למיכלי הדלק של התחנה בעת תדלוק כלי רכב. השר להגנת הסביבה רשאי להחריג תחנות דלק שלגביהן השתכנע כי אינן ערוכות להחלת החובה האמורה במועד האמור.

מזכירות הממשלה

לצורך ביצוע הפעולות האמורות בסעיף זה להסדרה ופיקוח על התעשייה, יקצה מתקציבו המשרד להגנת הסביבה סך של 6 מיליון ש"ח בשנים 2015-2016 ובכל אחת מהשנים 2017-2020.

6. במטרה להפחית זיהום אוויר הנובע משריפת דלק בדודי קיטור באזור מפרץ חיפה וכדי לעודד את השימוש בגז טבעי –

א. להקים צוות עבודה משותף בראשות מנהל מינהל סביבה ופיתוח בר-קיימא במשרד הכלכלה ובהשתתפות נציגי המשרד להגנת הסביבה, מרכז ההשקעות במשרד הכלכלה, רשות הגז הטבעי במשרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים (להלן – משרד האנרגיה), אגף התקציבים במשרד האוצר ומנהל התכנון במשרד האוצר (להלן – "הצוות").

ב. הצוות יפעל בשיתוף עם הרשויות המקומיות באזור מפרץ חיפה ועם התאחדות התעשיינים.

ג. הצוות יפעל לעידוד הסבתם של כל דודי הקיטור באזור מפרץ חיפה לשימוש בגז טבעי, ויבצע מעקב אחר פעולות כאמור. הצוות יפעל, בין היתר, לעדכון ערכי הסף המותרים לפליטה לאוויר של מזהמים מדודי הקיטור באופן שיעודד שימוש בדלק נקי יותר, לרבות גז טבעי.

ד. סיוע למימון עלויות חיבור למערכת חלוקת גז טבעי ולמימון עלויות הסבת מערכות פנימיות במפעל לשימוש בגז טבעי ינתן לפי הוראת המנהל הכללי של משרד הכלכלה מס' 4.5 בנושא מיום 22.06.2015 ולפי הקריטריונים הקבועים שמפורסמים לפיה מעת לעת.

7. בהמשך להחלטת הממשלה מס' 146 מיום 28.6.2015 בנושא קידום הסוגיה האסטרטגית "פיתוח כלכלי-אזורי", כנגזרת מהערכת המצב האסטרטגית כלכלית-חברתית לממשלה (להלן – "החלטה מס' 146"):

א. להטיל על המנהל הכללי של משרד הכלכלה להקים צוות היגוי בראשותו ובהשתתפות נציגים מהמשרד להגנת הסביבה, משרד הבריאות, משרד האנרגיה, משרד ראש הממשלה, מינהל התכנון ומשרד האוצר (להלן – "צוות ההיגוי").

ב. צוות ההיגוי יפעל בשיתוף עם נציגי הרשויות המקומיות באזור, נציגים מהאקדמיה, מארגוני התעשיינים ומהציבור.

ג. צוות ההיגוי יזמין מחקר על אפשרויות פיתוח בר קיימא של

מזכירות הממשלה

התעשייה באזור מפרץ חיפה לאור היעד האזורי לצמצום פליטות מזהמי אוויר מתעשייה והמגבלות על פליטת מזהמים לסביבה שנקבעו לפי החלטה זו, ויצג לממשלה, עד ליום 01.09.2016, הצעות לחלופות פיתוח עתידיות לאזור מפרץ חיפה אשר יעמדו ביעדים ובמגבלות האמורים. ככל שההצעות נוגעות לתכנון ולבנייה, הן יוצגו קודם לכן למועצה הארצית לתכנון ולבנייה.

8. במטרה להפחית זיהום אוויר הנובע מכלי רכב באזור מפרץ חיפה:

- א. הממשלה רושמת לפניה את מסמך ההבנות מיום 26.08.2015 בין מנכ"ל משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה ומנכ"ל עיריית חיפה בנושא "אזור אוויר נקי בחיפה", לצורך קידום הקמתו של אזור מוגבל תנועה לרכבי דיזל מזהמים בחיפה.
- ב. להטיל על השר להגנת הסביבה, בהתייעצות עם שר התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן – שר התחבורה), להפעיל פרויקט חלוץ לעידוד וסבסוד של התקנות מסנני חלקיקים ברכבי דיזל באזור מפרץ חיפה. לצורך כך, יקצה מתקציבו המשרד להגנת הסביבה סך של 11.5 מיליון ש"ח בשנת 2016.
- ג. להטיל על השר להגנת הסביבה לסייע בפרויקט חלוץ להפחתת פליטות ממשאיות איסוף אשפה בחיפה, באמצעות תמיכה בהתקנת מסנני חלקיקים וברכש משאיות המונעות באמצעות גז טבעי, עד ליום 31.12.2015 בסכום כולל של 11 מיליון ש"ח.
- ד. להטיל על שר התחבורה, בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה ועם שר האנרגיה להפעיל ולתמוך בפרויקט חלוץ להפעלה של לא פחות משלושים אוטובוסים עירוניים המונעים באמצעות גז טבעי דחוס שישמשו לתחבורה ציבורית באזור מפרץ חיפה. לצורך כך, יוקצה למשרד התחבורה סך של 5 מיליון ש"ח בשנים 2015-2016. ככל שתהיינה עלויות שוטפות נוספות על הסכום האמור לצורך ביצוע סעיף זה, התקציב למימון יוקצה מתקציב מנהלת תחליפי נפט לתחבורה במשרד ראש הממשלה.
- ה. להטיל על החשבת הכללית במשרד האוצר ועל המנהל הכללי של המשרד להגנת הסביבה, בהתייעצות עם המנהל הכללי של משרד התחבורה, לפעול להפחתת תעריפי נסיעת משאיות במנהרות הכרמל שתחול לכל המאוחר החל מיום 31.12.2015 ולפחות עד ליום 31.12.2020. המשרד להגנת הסביבה יממן

מזכירות הממשלה

מתקציבו את העלויות לביצוע סעיף זה, ככל שיהיו כאלו.

ו. להטיל על שר התחבורה, בתיאום עם שר האוצר, להקנות זכות ציבורית ל-500 מוניות מיוחדות המונעות בהנעה חשמלית מלאה תמורת מחצית מהאגרה שנקבעה בסעיף 14 לפקודת התעבורה, ולקבוע כללים לזכאות לתשלום אגרה מופחתת כאמור.

9. במטרה להפחית זיהום אוויר הנובע מפעילות כלי שיט בנמלי ישראל ובכלל זה בנמל חיפה, להטיל על שר התחבורה, בתיאום עם השר להגנת הסביבה:

א. לקבוע בתקנות חובות על הפעלת כלי שיט, בהתאם לאמור בנספח השישי לאמנה הבינלאומית למניעת זיהום ים מכלי שיט (1973), כפי שתוקנה על-ידי הפרוטוקול משנת 1978, שעניינו מניעת זיהום אוויר מאוניות, ושאוּמץ על ידי הארגון הימי הבינלאומי בשנת 2005; תקנות כאמור יועברו לאישור הכנסת עד ליום 31.12.2017.

ב. לבחון הטלת חובות על-בסיס הדירקטיבה האירופית 1999/32/EC על עדכונה, לעניין הפחתת תכולת גופרית בדלקים לכלי שיט, כולה או חלקה, בהתחשב בבחינת התועלת הסביבתית אל מול שיקולים כלכליים נוספים.

ג. לפעול להקמת תשתית לחיבור כלי שיט למתח חשמל מהחוף בעת עגינה בנמלי הים החדשים בחיפה ובאשדוד באופן שיצמצם את הצורך בהפעלת המנועים המזהמים בעת עגינה, ובהתאם לכל דין.

פרק ב': צעדים להגברת הניטור הסביבתי ולהרחבת בסיס הידע הסביבתי והבריאותי

10. במטרה להרחיב את בסיס המידע לגבי זיהום אוויר באזור מפרץ חיפה, להטיל על השר להגנת הסביבה:

א. לשפר את הניטור הרציף של מזהמי האוויר במפרץ חיפה באמצעות שיפור הפריסה של תחנות הניטור הקיימות והוספת תחנות ניטור ניידות ומכשירי מדידה.

ב. להכפיל את היקף דיגומי האוויר התקופתיים במפרץ חיפה על-ידי הגדלת מספר הדיגומים, מספר נקודות הדיגום ומספר המזהמים הנמדדים.

מזכירות הממשלה

לצורך ביצוע הפעולות האמורות בסעיף זה, יקצה מתקציבו המשרד להגנת הסביבה סך של 9.2 מיליון ש"ח בשנים 2015-2016, וכן סך של 7.2 מיליון ש"ח בכל אחת מהשנים 2017-2020.

11. במטרה להרחיב את המידע הבריאותי, אשר ישמש בסיס לקביעת מדיניות וסדרי עדיפויות בנושא הגנה על בריאות הציבור מזיהומים סביבתיים –

א. להטיל על שר הבריאות לגבש תכנית להקמת מערך איסוף, עיבוד וניתוח נתוני תחלואה והקשר שלהם לזיהומים סביבתיים, אשר תכלול את פירוט תוצרי המערך ואת המשאבים הנדרשים להקמתו ולתפעולו, ולהגישה לאישור הממשלה עד ליום 31.10.2015. משרד האוצר ומשרד הבריאות יגבשו את המענה התקציבי לתכנית.

ב. להטיל על השר להגנת הסביבה, בהתייעצות עם שר הבריאות, לפרסם קולות קוראים למימון מחקרים וסקרים אפידמיולוגיים לבדיקת הקשרים בין מרכיבים שונים ורמות שונות של זיהום האוויר במפרץ חיפה לבין תחלואה במחלות שונות בקבוצות אוכלוסייה שונות ובאזורים שונים. לצורך כך, יקצה מתקציבו המשרד להגנת הסביבה סך של 9 מיליון ש"ח בשנים 2015-2016.

12. במטרה להרחיב את בסיס המידע לגבי השפעת הזיהום הסביבתי על מדיות הסביבה השונות והמערכות האקולוגיות השונות באזור מפרץ חיפה, להטיל על השר להגנת הסביבה לגבש תכנית מחקרים וסקרים בנושא זה ולפרסם קולות קוראים למימון מחקרים וסקרים כאמור. לצורך כך, יקצה מתקציבו המשרד להגנת הסביבה סך של 5 מיליון ש"ח לשנים 2015-2016.

פרק ג': הפחתת סיכוני חומרים מסוכנים ושיפור איכות הסביבה באזור מפרץ חיפה

13. במטרה להרחיב את בסיס המידע לגבי סיכוני חומרים מסוכנים באזור מפרץ חיפה, להטיל על השר להגנת הסביבה לבצע עד ליום 31.12.2016, סקר סיכונים מצרפי במפרץ חיפה בנוגע למפעלים ולמתקנים העוסקים בחומרים מסוכנים באזור מפרץ חיפה ולשינוע של החומרים המסוכנים מהמפעלים והמתקנים במפרץ חיפה ואליהם. לצורך כך, יקצה מתקציבו המשרד להגנת הסביבה סך של 5 מיליון ש"ח בשנים 2015-2016.

14. במטרה להפחית את הסיכון מאירועי חומרים מסוכנים באזור מפרץ חיפה ולהרחיק גורמי סיכון מריכוזי אוכלוסייה, להטיל על שר האוצר לבצע הערכה כלכלית לפינוי חוות הדלקים של חברת תשתיות נפט ואנרגיה בע"מ בקרית חיים ופעילות המכלים בנמל הדלק והעתקתן לאזור המרוחק יותר מאוכלוסייה, בשטחים החקלאיים שממזרח למתחם בתי הזיקוק (המתחם המכונה "קרקעות הצפון"), וזאת במסגרת ההליך התכנוני ובכפוף להשארת יכולת פריקה וטעינה של מוצרי דלק בנמל, ויעביר את עמדתו המנומקת למשרד להגנת הסביבה, למשרד האנרגיה ולמשרד הפנים עד ליום 31.12.2015.

פרק ד': שקיפות והנגשת מידע לציבור

15. במטרה להגביר את נגישותו של הציבור למידע מעודכן ומהימן בנוגע לאיכות האוויר באזור מפרץ חיפה, לפעולות הממשלה לפי החלטה זו וכדי להגביר את השקיפות בנושאים אלו, להטיל על השר להגנת הסביבה –

א. להעמיד לרשות הציבור באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה תשתית ידע זמינה, נגישה וברורה, ובה עדכונים עיתיים בדבר מקורות הפליטה ומצב איכות האוויר באזור מפרץ חיפה, לרבות פירוט החומרים הנפלטים לאוויר וההשפעות הבריאותיות שלהם, וכן מידע בדבר פעולות היערכות ומניעה של אירועי חירום ומידע שימושי לשעת חירום.

ב. לפרסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה –

(1) אחת לשנה, דוח סיכום פעולות פיקוח ואכיפה שבוצעו באותה השנה, אשר יכלול סיכום של סיורי הפיקוח, של תוצאות בדיקות הפתע ושל פעולות האכיפה שבוצעו על-ידי המשרד להגנת הסביבה.

(2) אחת לרבעון, בשבוע העוקב לתחילתו של כל רבעון, דוח על יישום התכנית המתאר את ההתקדמות בביצועה ואת הצעדים שנקטו באותה השנה ליישומה במשך חמש השנים הקרובות.

פרק ה': כללי

16. לצורך מימוש מיטבי של מטרות החלטה זו, רשאים השר להגנת הסביבה ושר האוצר, בהסכמה, לשנות את החלוקה של התקציב

המוקצה לתכנית הלאומית, בין הצעדים ובין השנים המפורטים בהחלטה זו, בנוגע לסעיפי ההחלטה אשר נמצאים באחריות השר להגנת הסביבה, וככל שמדובר בסעיף באחריות שר אחר גם בהסכמתו של אותו השר, והכל בכפוף להוראות חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985. השר להגנת הסביבה יעדכן את הממשלה בדבר שינוי כאמור.

17. ועדת המעקב שהוקמה בהחלטת הממשלה מס' 707 מיום 25.08.2013, תעקוב אחר יישום התכנית הלאומית למניעה ולצמצום של זיהום אוויר באזור מפרץ חיפה כחלק מהמעקב אחר יישום התכנית הלאומית למניעה וצמצום של זיהום האוויר בישראל, אשר אושרה בהחלטת הממשלה האמורה ולפי אותן ההוראות, בשינויים המחויבים.